Tiende jaer. Nr 53. Dingsdag, 5 Mei 1863.

DE PÖSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt s'dingsdags, s'donderdags en zaterdags. Men schryft in te Tongeren by M.-F. COLLÊE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, nº 20, en by alle postdirecteurs. Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad.
» » 8 fr. buiten »
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 5 MEI.

Kiezing van den 25 mei

voor de benoeming van een lid van den provincialen raed.

Wy verzoeken alle kiezers van het kanton Tongeren op hunne stembriefjes den naem te schryven van

M. den graef CAMILLE DE RENESSE.

De maçonnieke roofwet over de studiebeurzen begint niet alleen in België, maer zelfs in vreemde landen opschudding te maken; in het eene beklaegt men ons, omdat het dwingelandig liberalismus den Belg met eene zoo harde onbeschaemdheid behandelt, dat het noch zyne vryheid, noch zyn geloof, noch zyne onafhankelykheid meer eerbiedigt. In het andere bespot men ons en vraegt men openlyk: Wat hebben de Belgen nu gewonnen met den koppigen Nassauwer weg te jagen? Nu worden zy veel meer geplaegd en gekweld dan toen: hun godsdienst wordt er gekneveld, hunne grondwettige vryheden worden verwurgd, zy moeten bukken onder eene onverdraegzaemheid die nog slechter is dan by de Calvinisten; alle gunsten, voordeele en weldaden zyn voor de francmaçons, de katholyken zyn er maer goed om te betalen, met een woord, België is een land geworden van liberalen, kozyntjeswinkel, die gedurig verhongerd, altyd gereed is om alles te verzwelgen. Ziehier hoe een der beste parysche dagbladen, *le Monde*, over de roofwet in kwestie spreekt:

« De Belgen zyn bezig met hunne Grondwet te verdelgen; de maçonnieke party gebruikt daertoe al de schranderheid die zy bezit. In de volkskamer is een wetsontwerp voorgedragen betrekkelyk de stichtingen ten voordeele van 't onderwys gedaen. In een lang verslag wilt die party het *heidensch gedacht* van het staetsonderwys doen gelden en het vry onderwys gansch vernietigen. De eerbiedweerdigste belangen zyn in dit vraegstuk betrokken.

» Studiebeurzen zyn, door partikulieren, ten voordeele hunner bloedverwanten en van anderen, gesticht geweest. De akten van stichting zyn klaer en duidelyk uitgedrukt en de voorwaerden stelliglyk geschreven. Dit wetsontwerp, door een terugwerkend effekt, zal die regten, geheiligd door de langste prescriptie en alhoewel zy op de wet zelve steunden, gansch vernietigen. Daerin ligt eene *geweldige en zedelooze pooging*, dat alle eerlyk man erover verstomd staet. Alle wetgevers achten het eene pligt de bekomene regten te eerbiedigen; de belgische francmaçons doen geheel het tegenstrydige. De Belgische Constitutie waerborgd stelliglyk en zonder de minste konditie de onderwysvryheid. En hoe zal men die moeijelykheid wegnemen? Het verslag stelt in principe vast dat de Staet de oorsprong is van alle regt, van allen vooruitgang? Welke dwaesheid in een beschaefd land en dit wel in 1863! .....

» In Engeland worden de voorwaerden door de stichters voorgeschreven, hoe aerdig zy zoms ook zyn, treffelyk nageleefd: DEN LAETSTEN WIL DER WELDOENERS EERBIEDIGEN, IS EENE WET WAERVAN EEN TREFFELYK MAN NOOIT AFWYKT. *Het belgisch gouvernement trappelt dit geheiligd regt onder de voeten!* De katholyke studiebeurzen zullen dus door den *maçonnieken Staet* bestuerd worden. Aldus zullen de godvruchtige inzigten der stichters vervuld worden: de leerlingen die deze beurzen moesten genieten zullen naer de staetsscholen gezonden worden, en de Katholyke liefdadigheid zal voor uitwerksel hebben de vrymetselary te dienen! ..... Dit is eene listige verbeuring, volkomen weerdig van eene maçonnieke baenstroopery. Het is alleenheersching in dit maçonniek werk! Wat de particulieren aengaet, men leert hun dat hun alles van den Staet komt! Na het eigendomsregt overweldigd te hebben, met het regt van testamenten te maken te vernietigen, is het natuerlyk dat men ook de vryheid van onderwys kwam treffen, want deze vryheid heeft een nauwverbonden betrek » met het regt van eigendom, vermits zy aenzienlyke » uitgaven vereischt. Al wat er in België gebeurt, » herinnert ons die merkweerdige tydsippen, welke in » Frankryk de grouwzaemste schelmstukken zyn voor» afgegaen, want, in een land waer de Grondwet niet » meer geëerbiedigd wordt en waer men de wet onder » de voeten stampt, is er maer het schelmstuk alleen » dat handelt. »

Men schryft uit Brussel aen de *Gazette de Liége*:

Het wetsontwerp op de studiebeurzen, dat aen het gouvernement door de Logiën is opgedrongen, zal tot eene zeer hevige redekaveling aenleiding geven. Het kabinet wil de geesten ten uiterste prikkelen en ophitsen voor de kiezingen van juny. Het rekent op de liberale schrikaenjaging om eene drukking ter zyner bate op het kiesligchaem uit te oefenen. Ik twyfel dat het in zyn doel gelukken zal.

De katholieke hoogeschool bezit een groot getal studiebeurzen. Alhoewel het een vry gesticht is, heeft men tot hiertoe nooit het gedacht gehad haer dat regt te ontkennen. De meester dezer beurzenstichtingen zyn in vroegere eeuwen opgerigt door familiën, welke byzondere banden aen Leuven verbonden. Overigens was de uitbreiding van het katholieke onderwys het voornaemste der stichters, en welke andere instelling, buiten de hedendaegsche hoogeschool van Leuven, kan in Belgie voldoen aen de godvruchtige inzigten, welke de stichters dezer liefdegiften tot rigtsnoer gediend hadden? Onze liberalen zyn dus verre abuis met staende te houden dat de hedendaegsche *Alma Mater* van Leuven niet de natuerlyke erfgenaem is van die, welke in de oostenryksche Nederlanden bestond. Hare grondstellingen zyn dezelfde als die harer voorganster; gelyk deze is zy te Leuven gezeteld en kan bygevolg alleen blyven de verbindingen voortzetten, welke de stichters, om zoo te zeggen, gesteld hebben tusschen de stad Leuven en de jonge lieden welke in hare muren verblyven om er hunne studien te doen.

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

De zitting welke de Kamer vrydag gehouden heeft zal tellen in onze parlementaire jaerboeken. Dien dag moest de vergadering uitspraek doen over de petitie der kanonikken van Doornik, strekkende, zoo als wy gezegd hebben, om te protesteeren tegen de beschuldigingen van M. Bara, die hen betigt had van de gelden der beurzen verkwist te hebben, terwyl deze deden zien dat onder de beursleerlingen van het kapittel der kathedrael, de Baratten sedert 1822 eene vette plaets hielden.

M. Vander Donckt, gelast om verslag te doen over dit verregtveerdigend stuk, heeft besloten tot de neêrlegging des briefs op het bureel gedurende de beraedslaging, en verder tot het depot op het bureel der inlichtingen.

Die konklusie was voorzeker niet kwaedaerdig. En nogtans heeft zy de linkerzy niet voldaen; zy gaf zelfs weêr gelegenheid om een dier tooneelen van straetlawyt, van kroeggetier te doen ontstaen waervan zy het monopolium heeft. M. Frère die het regt van onbeschoftheid meent verkregen te hebben, sedert dat hy den liberalen M. Guillery in volle Kamer: « Gy liegt er aen! » durfde toeroepen, heeft de kanonikken aengegrepen en hun de petitie verweten als eene slechte daed, als gemaekt zynde om schade te doen aen M. Bara, met dezen als eenen ondankbaren af te schilderen, en dit alles op eene wyze meer weerdig van eenen portierszoon dan van eenen minister des konings.

M. Vander Donckt had dus zyne besluitselen kenbaer gemaekt toen M. Allard, aen een ordewoord gehoorzamende, regtstond en den overgang tot de dagorde vroeg, de voorgaenden der Kamer inroepende, M. Vander Donckt heeft voorgaenden in een tegenstrydigen zin aengehaeld en aengedrongen op de besluitselen der kommissie. M. Dumortier sprak in den zelfden zin, zeggende dat men niet by middel van een smaedvollen overgang tot de dagorde, eene protestatie kan van de hand wyzen wanneer deze voortkomt van deftige lieden die door M. Bara in hunne eer zyn aengerand geworden en door hem afgeschilderd als aftroggelaers.

De linkerzyde heeft alsdan de stem der redenaers overschreeuwd en de heer minister van financiën heeft op zyne beurt de dagorde geëischt. Aldus verstaet men het vrye onderzoek by die heeren.

M. de Theux zou zonder achterdenken de dagorde gestemd hebben, hyaldien het ware aengenomen geworden dat eene stemming in dien zin geen onregtstreeksche blaem voor de heeren kanonikken in zich bevatte. Dit maekte, men begrypt het, de zaek der schreeuwers niet; ook sprong de heer Frère, by deze woorden van den heer de Theux op van zyne bank en bulderde met zyne grofste stem de beschuldigingen uit die wy hooger aenhalen; maer M. Frère vond geen woord tegen de onweerdige aentygingen van M. Bara. Hy heeft erby gevoegd dat de regterzyde en de kanonikken van Doornik, in den grond, maer ééne gedachte hadden, met te handelen zoo als zy gedaen hebben: aen het land doen kennen, met een slecht inzigt, dat M. Bara op katholieke beurzen gestudeerd heeft.

Daer tegen hebben M. B. Dumortier en verschillige zyner kollega's hevig geprotesteerd. M. Frère heeft het woord hernomen, om zyne gedachte uit te leggen en poogen te bewyzen dat hy niet gezegd had wat hy wezentlyk gezegd had. Deze uitleggingen werden door de regterzy aenveerd als eene intrekking waertoe zy regt had; maer eensklaps schiet M. Frère in eene nieuwe kolère, verklaert dat hy niets in te trekken heeft, dat zyne tegenstrevers niets verstaen hebben van hetgeen hy gezegd heeft, en dat, veeleer dan van intrekking te hooren spreken, hy aen zyne eerste woorden den zin wil geven dien men hun heeft toegeschreven. Nieuwe reklamatiën aen de regterzyde en nieuw geschreeuw aen den linkerboord. De regterzyde eischt dat de minister tot de orde worde teruggeroepen, terwyl de linkerzyde: de sluiting! de sluiting! tiert. De voorzitter heeft te vergeefs gepoogd van M. Frère te verkrygen dat hy zich by zyne eerste uitleggingen zou bepalen. De heer minister heeft de armen over de borst gekruist en gezwegen.

M. de voorzitter Vervoort heeft zynen pligt niet durven volbrengen en art. 19 van het reglement is niet toegepast geworden. Evenwel zegt dit artikel duidelyk dat: *beschuldiging van kwaed inzigt, alle andere persoonlykheid* streng verboden zyn. M. de voorzitter heeft zynen pligt niet volbragt en een gedeelte van het parlement ongestraft laten beleedigen door eenen raedsman Zyner Majesteit.

Wat zal het land zeggen van de regtveerdigheid van het kabinet en van de linkerzyde? Het is dan toegelaten aen eenen *liberalen* representant van ongestraft op de nationale tribuen deftige burgers te beleedigen, en die beleediger vindt eenen steun in den raedsman des konings! Voorwaer een schoon tooneel en gansch geschikt om het volk tot eerbied voor zyne wettenmakers op te wekken.

Na dit incident, of veeleer dit schandael, heeft de Kamer de diskussie voortgezet over de wet op de studiefondatiën. M. Tack heeft een uitmuntende redevoering tegen het ministerieel gewrocht uitgesproken.

Zaturdag heeft M. Van Overloop *tegen* en M. Hymans *voor* het wetsontwerp gesproken.

Politieke verrekyker.

Het antwoord van Rusland op de notas der mogendheden is te Weenen en te Parys aengekomen. Meer weet men desaengaende niet. Evenwel verzekerde eene algemeene korrespondentie uit Weenen gisteren « dat de inhoud noch de toon der russische nota den toestand verergerde. » In alle geval zoo de toestand verergde, en men weet wat dit zeggen wil, dan mag men op voorhand verzekerd zyn dat noch Pruissen noch Oostenryk zich tegen Rusland zouden keeren. Die mogendheden zullen geenen oorlog bevoordeeligen die hen zou pramen ten langen laetste hun paert terug te geven van den diefstal gezamentlyk met Rusland gepleegd.

De tydingen die ons langs Krakau en zelfs langs Warschau uit Polen toekomen bewyzen dat de opstand zich dagelyks uitbreidt. Overal ondergaen de russische troepen nederlagen die op het einde de officieren en de soldaten afmatten en verbitteren, het russisch leger ontbinden en aldus de Polen opleiden tot nieuwe zegepralen.

Polen.

Eene russische depeche uit Warschau, 1 mei, meldt het volgende:

« Den 29 april heeft generael Kostanda te Kolo, gelegen ten oosten van Konin, in het gouvernement Kalisch, verlaten, en heeft eene aenzienlyke bende oproerlingen aengetast, welke hy naby Osowice in een bosch inhaelde.

» Aldaer hadden meer dan 3000 man, grootendeels uit uit het hertogdem Posen en goed gewapend, komende, zich vereenigd; die oproerlingen waren samengesteld uit de vier korpsen van Jung Blankenbach, Sigfried Solnicki en Obotski.